| نام و نام خانوادگی:<br>مقطع و رشته: دوازدهم<br>نام پدر:<br>شماره داوطلب:<br>تعداد صفحه سؤال: ۳صفحه | جمهوری اسلامی ایران<br>اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران<br>اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران<br>دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ<br>آزمون **میان ترم نوبت اول** سال تحصیلی **۱۴۰۴ - ۱۴۰۳** | نام درس: ادبیات فارسی۳<br>نام دبیر: آقای اصغری<br>تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/ ۸ /۱۵<br>ساعت امتحان: صبح/ عصر<br>مدت امتحان : ۵۰ دقیقه |
|---|---|---|

| نمره به عدد: | نمره به حروف: | نمره تجدید نظر به عدد: | نمره به حروف: | محل مهر و امضاء مدیر |
|---|---|---|---|---|
| نام دبیر: | تاریخ و امضاء: | نام دبیر: | تاریخ و امضاء: | |

| ردیف | سؤالات | بارم |
|---|---|---|
| | معنی لغات سوالات ۱ تا ۳ زیر را بنویسید.<br>۱-گویند که بطّی در آب روشناییِ ستاره می‌دید.<br>۲- سرد و سیه و خموش آوند<br>۳- وجه خدا اگر شودت منظر نظر | ۰/۷۵ |
| ۴ | معادل معنایی «رز» در کدام گزینه وجود دارد؟<br>الف) از درد بلبلان خزان دیده در چمن خوناب دیده بر ورق تاک می‌زدم<br>ب) رطب شیرین و دست از نخل کوتاه زلال اندر میان و تشنه محروم | ۰/۲۵ |
| ۵ | در هریک از عبارات زیر املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.<br>الف) تا وارهی از دم (ستوران/ سطوران) وین مردم نحس دیومانند<br>ب) عصاره تاکی به قدرت او شهد (فایق / فایغ) شده. | ۰/۵ |
| ۶ | در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.<br>«صریر و تخت- متاع و فرمانبردار- ضماد و مرحم – ارغند و قهرآلود- خوان و سفره - سنا و سپاس- عزّ و ذلّ – باسق و بالیده» | ۱ |
| ۷ | غلط‌های املایی بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید.<br>الف) بفکن ز پی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند<br>ب) هرگه که یکی از بندگان دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعراز کند. | ۰/۵ |
| ۸ | کدام کلمه در بیت زیر در زبان هم آوا دارد؟ معنای هم‌آوای آن را بنویسید.<br>«اسیر بند بلا را چه جای سرزنش است گرت معاونتی دست می‌دهد دریاب» | ۰/۵ |
| ۹ | الف) در بیت زیر فعل «نیست» را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.<br>ب) نقش کلمات «هرچه» و «جای» چیست؟<br>زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست | ۱ |
| ۱۰ | قرینهٔ حذف فعل را در ابیات زیر مشخّص کنید.<br>الف) بگفت از دل شدی عاشق بدین سان بگفت از دل تو می‌گویی من از جان<br>ب) همتم بدرقهٔ راه کـن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم | ۰/۵ |
| | صفحه ۱ از۳ | |

www-kanoon-ir

| | | |
|---|---|---|
| ۱۱ | نوع و کاربرد «را» را بنویسید.<br>الف) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم. ب) منّت خدای را عزّ و جل که طاعتش موجب قربت است. | ۰/۵ |
| ۱۲ | نقش ضمیر متصل را مشخص کنید.<br>الف) بار دیگرش به تضرع و زاری بخواند. ب) گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه | ۰/۵ |
| ۱۳ | نقش کلمات مشخص شده چیست؟ «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» | ۰/۵ |
| ۱۴ | نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. | ۰/۵ |
| ۱۵ | آرایه های ابیات و عبارت زیر مشخص کنید. (برای هر بیت دو آرایه کافی است.)<br>الف) نشاط غربت از دل کی برَد حبِّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت‌الحزن دارم<br>ب) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی<br>ج) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی<br>د) چه غم دیوار امت را دارد که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که دارد چون تو کشتیبان | ۱ |
| ۱۶ | آرایهٔ حسن تعلیل بیت «تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند» را توضیح دهید. | ۰/۵ |
| ۱۷ | تشبیهات بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» را مشخص کنید. | ۱ |
| ۱۸ | آرایهٔ «مجاز» و «ایهام» را در ابیات زیر توضیح دهید.<br>الف) با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است<br>ب) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک بگفت آنگه که باشم خفته در خاک | ۰/۵ |
| ۱۹ | پدیدآورندگان آثار مقابل را بنویسید الف) قصهٔ شیرین فرهاد ب) ترجمهٔ کلیله و دمنه | ۰/۵ |
| ۲۰ | جاهای خالی را کامل کنید. محمّدتقی بهار شعر دماوندیه را در قالب ..... در سال ..... هجری شمسی سرود. | ۰/۵ |
| ۲۱ | اشعار زیر را کامل کنید.<br>الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر .....<br>ب) ..... در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی | ۱ |
| | عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید. | |
| ۲۲ | شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند | ۰/۵ |
| ۲۳ | هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد وانکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای | ۰/۷۵ |
| | صفحه۲ از۲ | |

www-kanoon.ir

| | | |
|---|---|---|
| ۲۴ | در دفترِ زمانه فتد نامش از قلم  هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت | ۰/۵ |
| ۲۵ | این مدعیان در طلبش بی خبران اند  کان را که خبر شد خبری باز نیامد | ۰/۷۵ |
| ۲۶ | همت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد  خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است | ۰/۵ |
| ۲۷ | آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم  ملت امروز یقین کرد کاو اهرمن است | ۱ |
| ۲۸ | با توجّه به ادبیّات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید<br>جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن  بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است<br>فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل  دل نثار استقلال، جان فدای آزادی | ۰/۵ |
| ۲۹ | در بیت زیر کدام موضوع محوری عصر مشروطه اشاره شده است؟<br>«خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد  ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است» | ۰/۵ |
| ۳۰ | مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید.<br>الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است  ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت<br>ب) با شیر سپهر بسته پیمان  با اختر سعد کرده پیوند | ۱ |
| ۳۱ | بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان  گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» به چه موضوعی اشاره دارد؟ | ۰/۵ |
| ۳۲ | الف) قالب شعر زیر را با دلیل مشخّص کنید.<br>ب)مرجع ضمیر «تو» کیست؟<br>ج) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.<br>ابر و باد و خورشید و فلک درکارند  تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری<br>همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار  شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری | ۱ |
| ۳۳ | مفهوم مشترک آیه«تعزّ من تشاء و تذلّ من تشاء » را با مصراع «همه بیشی تو بکاهی، هم کمی تو فزایی» را بیان کنید. | ۰/۵ |
| | صفحه۳از۳ | |

www-kanoon-ir

www-kanoon-ir

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
**دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ**
**کلید** سؤالات میان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۴

نام درس: ادبیات فارسی ۳
نام دبیر:
تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۸/۱۵
ساعت امتحان: صبح/عصر
مدت امتحان: ۵۰ دقیقه

| ردیف | راهنمای تصحیح | محل مهر یا امضاء مدیر |
|---|---|---|
| ۱ | مرغابی ۰/۲۵ | |
| ۲ | آویخته، معلّق ۰/۲۵ | |
| ۳ | ذات، وجود ۰/۲۵ | |
| ۴ | الف) تاک ۰/۲۵ | |
| ۵ | الف) ستوران ۰/۲۵ ب) فایق ۰/۲۵ | |
| ۶ | سریر ۰/۲۵ مطاع ۰/۲۵ مرهم ۰/۲۵ ثنا ۰/۲۵ | |
| ۷ | الف) اساس ۰/۲۵ ب) اعراض ۰/۲۵ | |
| ۸ | اسیر ۰/۲۵ عصیر: عصاره ۰/۲۵ | |
| ۹ | الف) به ترتیب: اسنادی (می‌باشد) ۰/۲۵ ب) غیر اسنادی (وجود ندارد) ۰/۲۵<br>ب) هرچه: مفعول ۰/۲۵ جای: نهاد۰/۲۵ | |
| ۱۰ | الف) لفظی ۰/۲۵ ب) معنوی ۰/۲۵ | |
| ۱۱ | الف) فک اضافه (بدل از کسره) یا مضاف الیهی ۰/۲۵ ب) حرف اضافه (برای) یا متممی ۰/۲۵ | |
| ۱۲ | الف) مفعول ۰/۲۵ ب) مضاف الیه ۰/۲۵ | |
| ۱۳ | سوخته: مضاف الیه ۰/۲۵ جان: نهاد ۰/۲۵ | |
| ۱۴ | اطفال: مضاف الیه ۰/۲۵ کلاه: مفعول ۰/۲۵ | |
| ۱۵ | الف) تلمیح ۰/۲۵ استعاره ۰/۲۵ یا ..... ب) تشبیه ۰/۲۵ مراعات نظیر ۰/۲۵ یا...<br>ج) مجاز ۰/۲۵ ایهام تناسب ۰/۲۵ یا... د) تلمیح ۰/۲۵ تشبیه ۰/۲۵ یا هر آرایه درست دیگر | |
| ۱۶ | شاعر دلیل مرتفع بودن دماوند را مردم‌گریزی دانسته است. ۰/۵ | |
| ۱۷ | ۱-مس وجود ۰/۲۵ ۲- چو مردان ره ۰/۲۵ ۳- کیمیای عشق ۰/۲۵ ۳- زر شوی۰/۲۵ | |
| ۱۸ | الف) مدام ایهام: مدام // پیوسته ۰/۲۵ ب) خاک مجاز از گور ۰/۲۵ | |
| ۱۹ | الف) فرهاد عربلو ۰/۲۵ ب) نصرالله منشی ۰/۲۵ | |
| ۲۰ | قصیده ۰/۲۵ - سال ۱۳۰۱ ۰/۲۵ | |
| ۲۲ | ای دماوند که مانند قلبِ روزگار هستی با آتشفشان درونت فوران کن و مگذار که آتش درونت (خشم تو) پنهان بماند. ۰/۵ | |
| ۲۳ | هیچ نقاشی وجود ندارد که بتواند تصویر تو را نقاشی کند؛ زیرا آن کس که تو را می‌بیند، حیران و از خود بی‌خود می‌شود. ۰/۷۵ | |
| ۲۴ | هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد، نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد. ۰/۵ | |
| ۲۵ | کسانی که ادّعا می‌کنند وجود حق را درک کرده‌اند، در حقیقت او را نشناخته‌اند؛ زیرا عاشقان واقعی وقتی به ذات حق پی می‌برند از خود بی خود می‌شوند و دیگران نمی‌توانند از آن‌ها کسب خبر نمایند ۰/۷۵ | |

www-kanoon-ir

| | |
|---|---|
| **۲۶** | از باد سحرگاهی می خواهم تا خبر زندانی بودن مرا به دوستان آزادم که در حال گشت و گذار هستند، برساند. ۰/۵ |
| **۲۷** | آن کسی را که در این مملکت به عنوان پادشاه خود قرار دادیم، امروز برای ملّت ایران یقین حاصل شد که او شیطان است. ۱ |
| **۲۸** | جان‌فشانی در راه وطن و آزادی ۰/۵ |
| **۲۹** | بیگانه ستیزی ۰/۵ |
| **۳۰** | الف) آرامش و قناعت داشتن در عین فقر و نداری ۰/۲۵ ب) بلند و مرتفع بودن ۰/۲۵ |
| **۳۱** | رشوه خواری ۰/۵ |
| **۳۲** | الف) قطعه ۰/۲۵ چون هر بیت قافیه مستقل دارد.۰/۲۵<br>ب) انسان ۰/۲۵ ج) غفلت نورزیدن آدمی در برابر خداوند ۰/۲۵ |
| **۳۳** | عزت و ذلت آدمی با اراده الهی است. ۰/۵ |

| | | |
|---|---|---|
| **جمع بارم : ۲۰ نمره** | **نام و نام خانوادگی مصحح :** | **امضاء:** |